

॥ १४ ॥ आअपइतिच्छेदः अपआसर्वतोधारयन्नित्यन्वयः ॥ १५ ॥ १६ ॥ बांयुवयोरिदंकुलमुद्धृतंसमेधितंच ॥ १७ ॥ वामिदंकुलमित्यादिव्यवहार
दृष्टोक्तम् परमार्थमाहयुवामिति जगन्मयौयुवाम् कुतः जगद्धेतू तदपिकुतः प्रधानपुरुषौ तदात्मकौ अतोभवद्वा विनापरंकारणमपरंकार्यं च नास्ती
ति ॥ १८ ॥ ननुप्रत्यक्षादिसिद्धंकथं नास्तीत्युच्यते अत आह आत्मसृष्टमिति हेब्रह्मन्परमेश्वर ब्रह्मेति वा पाठः जर आदिस्वशक्तिभिः आत्मनैव सृ
ष्टमिदं विश्वमन्वाविश्य कारणत्वादननुप्रविष्टोऽप्यनुप्रविश्येव स्थितः श्रुतप्रत्यक्षगोचरं यथा भवति तथा बहुधा भवानेव प्रतीयते ॥ १९ ॥ एकस्यैव

ननामरुणं रामंच सतैरप्यभिवादितः ॥ पूजयामास विधिवत् कृतासनपरिग्रहान् ॥ १४ ॥ पादावनेजनीरा
पोधारयंश्चिह्नरसानृप ॥ अर्हणेनांवरैर्दिव्यैर्गंधस्रग्भूषणोत्तमैः ॥ १५ ॥ अर्चित्वा शिरसानम्य पादावंकगतौ
मृजन् ॥ प्रश्रयावनतो कूरः रुणरामावभाषत ॥ १६ ॥ दिष्ट्या पापोहतः कंसः सानुगो वामिदंकुलम् ॥ भवद्वा
मुद्धृतं रुच्छ्रादुरंताच्च समेधितम् ॥ १७ ॥ युवां प्रधानपुरुषौ जगद्धेतू जगन्मयौ ॥ भवद्वा न विना किंचित्परम
स्तिनचापरम् ॥ १८ ॥ आत्मसृष्टमिदं विश्वमन्वाविश्य स्वशक्तिभिः ॥ ईयते बहुधा ब्रह्मन् श्रुतप्रत्यक्षगोचर
म् ॥ १९ ॥ यथा हि भूतेषु चराचरेषु मत्स्यादयो योनिषु भांति नाना ॥ एवं भवान् केवल आत्मयोनिष्वात्मात्म
तंत्रो बहुधा विभाति ॥ २० ॥ सृजस्यथोलुंपसिपासि विश्वं रजस्तमः सत्त्वगुणैः स्वशक्तिभिः ॥ न बल्यसेतद्गु
णकर्मभिर्वा ज्ञानात्मनस्ते कच बंधहेतुः ॥ २१ ॥

बहुधा प्रतीतिसदृष्टांतामाह यथा हीति योनिषु स्वस्यैव रूपां
तरेणाभिव्यक्तिस्थानेषु चराचरेषु यथा मही प्रमुखानि कारणान्येव नाना भांति आत्मयोनिषु स्वकारणेषु भूतभौतिकेषु जीवोऽपि न रमृगादिशरीरेषु
बालयुवाद्यवस्थासु च तथा तथा प्रतीयत इति तद्व्यवच्छेदार्थमात्मतंत्रग्रहणम् ॥ २० ॥ ननु सृष्ट्यादिकर्तृत्वेन च मम किं जीववद्वंध उक्तः न हि न हीत्या
ह सृजसीति तद्गुणकर्मभिर्वा तैर्गुणैः कर्मभिर्वैत्यर्थः यतः कच कदाचिदपि बंधहेतुरविद्यातवनैवास्ति कुत इत्यत आह ज्ञानात्मन इति मायाया आश्र
यानावरकत्वादिति भावः ॥ २१ ॥